

SZILÁGY-SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési díjak:
egész évre 4 frt, fél évre 2 frt; községi jegyzőknek és tanítóknek egész évre 3 frt.
Magán hirdetések díja:
Háromszor hasábozott garmond sorért 5 kr; bélyeg-díj minden beiktatásért 30 kr.
Hivatalos hirdetések díja:
Egyszeri közlésért tekintet nélkül a szöveg nagyságára, bélyegdíjjal, nyugtábélyeggel és támlappal együtt 3 frt.
Nyitlét soronként 30 kr.
többesüri hirdetésnél kedvezmények nyújthatnak.

A lap szellemi részét illető levelek a szerkesztőséghez, pénz küldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz címezendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Bérmentetlen levelek csak ímért köztől fogadtatnak el.

E. M. K. E.

(Folytatás.)

A jövedelmezőség fölszámításánál első, a mit tekintetbe kell vennünk, hogy az Emke munkatervezeténél fogva fölhasználható évi jövedelmének kezdet óta csak már a kész tőke-vagyoni kamatait tekinti, ellenben minden további várandóságot, tagdíjat vagy adományt először tőkésít, s rendszeresen csak ennek kamatait kezdi elkölteni. Tekintetbe véve, hogy esélyeknek kitétt tagdíjakra állandó intézményeket építeni alig lehet: ez intézkedés helyességét bővebben indokolni szükségtelen. Így tehát: az algyógyi birtok jövedelme a f. évre 13,000 frt a birtokkezelő igazgatóság előirányzatában; a várandóságot, különvöléseket, berendezést és fölsterelést jövedelméből vagyonnak még nem, illetve nem vehetjük; megmarad ezek szerint a bérház, a tőkevagyon, átmeneti bevétel és a befektetések után számított 5%. Ez összesen a f. évre jan. 1-től kezdődőleg 32,615 frt 32 kr az előirányzat szerint. Ha ehhez hozzáadjuk az algyógyi birtok jövedelmét, mondhatjuk, hogy az Emke ez idő szerinti jövedelme 45,615 frt 35 kr. Megkivánom jegyezni, hogy az algyógyi birtok jövedelmét, a következő évre 17, azontulra pedig az állam befektetési után minden évre 20—22 ezer frtra teszi a birtok igazgatósága.

A bevétellel szemben a szükséglet a következő:

1. Az algyógyi birtok egész jövedelme az algyógyi székhely földmívelő iskoláé: erről alább külön szólnunk.
2. Szükséges: különböző magyar felekezetek 3 lelkesének, 12 körlelkészének, utóbbiak közül 2 tanítással is foglalkozik, 13 tanítójának, 3 lelkesztanítójának, 2 tanítójának, 3 munkatanítójának és 15 iskolájának rendszeres évi járandóságukban 4395 frt, s a f. évre 3 iskolai célra 185 frt 83 kr rendkívüli, összesen tehát 4580 frt 83 kr segély.
3. Szükséges: 6 Emke fiu. és leányiskola, 1 Emke leányiskola és 1 Emke óvóiskola, összesen 8 önálló iskola és egy Emke segélyezett államvasuti elemi iskola központi rendszeres járandóságában 3526 frt 61 kr.
4. Kell: 6 Emke óvó, 4 Emke létesítette és 2 Emke kezdeményezte és segé-

lyezte óvó rendszeres központi járandóságában 2957 frt 24 kr, és 10 Emke gyermekmenhely f. évi szükségletében 455 frt 20 kr, összesen 3412 frt 44 kr.

5. Népiskolai tápintézetekre előirányozva 500 frt, szegényiskolás gyermeknek 80 frt; együtt 580 frt.

6. Ösztöndíjakra: 1 szövő- és 2 gyermekjátékkészítő tanműhelyhez, 1 nőipariskolához és 1 középfaiipariskolához 601 frt.

7. A nagy-enyedi árvaháznak a tavalyért és az idénért 2450 frt, s fizetni kell még 3 éven át megfelelő 5% kamattal 1000—1000 frtot.

8. Iskolai jutalmakra Szent-Istváni Nemes János alapítványból 111 frt.

9. Egy legbuzgóbb tanító jutalmazására Gyertyánffy István alapítványból 50 frt.

10. Már előfordult 4 Emke iskola további rendes járandóságában átmeneti bevételek után 1204 frt 24 kr; ebből 150 frt ismét tápintézeti összeg.

11. Emke népkönyvtárak továbbfejlesztésére és szaporítására 640 frt.

12. Emke olvasókönyv kiadására a f. évben 2000 frt.

13. Emke daloskörök alakítására 300 frt.

14. 1 főreáliskolai tápintézetnek, 1 kereskedő iskolának és 1 áll. iskolához munkatanítónak 550 frt.

15. Fiokok 25%-ka után 2000 frt.

16. A magyar nők Emke lobogó alapja, mint rendelkezési alap, f. évi jövedelmében fölhasználható segélyekre 621 frt 61 kr.

17. Előre nem látott összegekre fölvettünk 300 frtot.

18. A Kovács-alap létrehozatalára 545 frt.

19. 3 Emke iskola, 1 Emke óvó és 1 gör. kath. iskola építésére rendkívüli befektetésül előirányozva 15,700 frt.

20. Intézeti beszerzésekre és rendkívüli dologi kiadás 800 frt.

Ez együtt 16,461 frt 70 kr rendes, 20,511 frt 3 kr rendkívüli (dologi egyszersmindenkori) összesen 36,972 frt 73 kr szükséglet, vagy az algyógyit is hozzáadva 52,972 frt 73 kr. Ezekhez járul a bérház adóalapjára évi 2090 frt; tagdíjak behajtásában az egész országra nézve 900 frt; lakberekben a irodahelyiségekért, a hol levéltárunk s pénzszerkeirényeink is vannak, s a hol a directoriális, szakosztályi s

bizottsági üléseket szoktuk tartani, 730 frt; továbbá fűtés-világítás 190 frt, portó 200 frt, dologiak 500 frt, szolgál 300 frt, felszerelési kellékek leírásáért 90 frt, két alapító olajképeért 240 frt — a tisztí díjazásról alább szólnunk — mindössze 16,176 frt 99 kr különbözet, melyen az alapelvek következetes megtartásával az igazoló választmány aként határozta segíteni, hogy a nagyobb mérvű rendkívüli szükségletek, építkezések közül a idén csak a legszükségesebbeket fogantatósítjuk: ellenben buzgalommal folytatjuk tovább a gyűjtést, és a Wekerle Sándor p. ü. miniszter ur megígérte és a parlament megszavazta nagyobb szabású sorsjátékban reménykedünk, A legközelebb való szükséglet egyébként, miként tavalyi évi jelentésben kimutattam volt, nem is további 1 millió, hanem 4 millió frt tőke és befektetés.

Az Emke létesítette, támogatásával létesüléshez segített, avagy csak egyszerűen rendszeresen támogatta intézmények száma különben 63 községben 101. Ebből leszámítva mintegy 10—15-öt, a többi csak az egyesület hozzájáruló segédelmének biztosításával jött létre és áll fenn. Egy vagy más címen közvetlen segélyt adott már, az iménti számot is beleértve, az egyesület 139 községben 188 esetben. A körlelkészek gondozása, kiknek Emke javadalmuk 50—300 frt között van, 136 további községre terjed ki. Az ipari, földmívelőiskolai és szakiskolai ösztöndíjak száma évente 44; ezekre székek és csángó ifjak pályázhatnak; a dévai főreáltanodához 2 hunyadmegyei ifju; a brassói kereskedelmi iskolánál pedig az évi 200 frtot a fentartásra fordítják. Az összes iskolákba, óvókba és menhelyekbe a lefolyt évben járt 60% magyar, 30% oláh, 10% egyéb gyermek, utóbbiak németek és olasz munkások gyermekei, összesen 2874-en. A magyar nyelv elsajátítása jó. A körlelkészek gondozása az egyházi főhatóságok jelentése szerint nemzeti szempontból is üdvös. A népkönyvtárak száma eddig 40, s a nép különösen a mezőgazdasági munkákat örömmel olvassa. Egy szépen bekötött, lajstromozott és alapszabállyattal ellátott népkönyvtár értéke 107 frt 25 kr. A daloskörök száma 5, azonban ezek szervezése, minthogy az Emke daloskönyve 5000 példányban most van nyomás alatt, csak ezután fog egész rendszerességgel

megindulni. Az Emke olvasókönyvét felnőttek számára az ország első írói írják s képekkel fog megjelenni. A jutalmak közül a Nemes Jánosé évente a magyar nyelven legnagyobb előhaladást tett 5 gyermek számára van alapítva, a Gyertyánffyé évente egy legbuzgóbb erdélyrészi tanító kitüntetésére; az utóbbit eddig kikapta 4. A népkiskolai tápintézetekre fölvett összeg célja, hogy iskolátlan vidékek gyermekei egy központi iskolás helyre gyűjtve, ott élelmeztesse, s ennek alapján oktatásban részesülhessenek. Ezt a rendszert különös sikerrel folytatják balázsfalvi iskolánknál, hová a vonalmenti államvasuti alkalmazottak gyermekeit a vonat minden héten díjtalanul be és hazaviszi.

A nagyenyedi árvaházba, Kovács Sándor emlékére, az Emke segélye erejéig első sorban Nagy-Enyed városi és vidéki árvák jogosultak a fölvételre. A fiokok jövedelmök 25%-át az igazgató választmány előleges hozzájárulása alapján használhatják föl: a legtöbbje valamely iskola vagy óvó segélyezésére fordítja. Az előfordult összes községek 16 vármegye területén fekszenek. Az egyházi segélyek rendszerint 10 évesek, ki véve 995 frt református évjáradékot, mely 32 éves; ezzel szemben azonban az egyházi főhatóság az illető községek javára ez idő alatt 19,900 frt tőke előállítására kötelezte magát. Az algyógyi birtok egész jövedelmén, az intézmények létrehozásának eljárási és az intézkedések végrehajtási költségein kívül — a közvetlen kezelési költségtől és az agitációtól eltekintve — járadékban, egyszersmindenkoriakban mintegy 100,000 frtot szavaztunk meg eddig.

(Folyt. köv.)

Vármegyei élet.

Szilágyvármegye közigazgatási bizottsága aug. 8-án tartotta havi rendes ülést báró Wesselenyi Miklós főispán elnöklése alatt.

Jelen voltak: Szikszai Lajos kir. tanácsos, alispán, Török István főjegyző, Moni Gyula tiszti főügyész, Dombi Károly árvsz. elnök, Vicenti Pál pénzügyigazgató helyettes, Kerekes József kir.

buta nép végre megirigyl a saját vérének a koronás vérral való egyesülhetését és a leány szerencsétlenné lesz. S ugyanez a nép az ujjongva fogadott új trónörökösnejelölt számára nem tud összeadni egy nyakláncra valót a maga jó szántából, a kormányának pedig van orcája-bőre az ajándéka szükséges összeget poroszlokkak házról-házra fölhajtani.

A Romanov-dinasztia jól ismert viselt dolgait nem is kell fölemlitenünk, annyira tisztában van már az egész világ az orosz birodalomban divatos politikai morállal. Egy abszolút monarchia, amely csak addig tűri meg kebelében az alattvalókat, amíg egy kis vagyont szereznek s akkor kidobja őket a keresme nyeikből; barmoknak tekinti az államot alkotó legrégibb polgárokat, tömi velük a cár olombányait s pusztítja hátukon a kancsukat; kéz alatt más államokban összeesküvéseket forral az uralkodók ellen s ugyanazokat az eszközöket használja, amelyek miatt a nihilisták ellen Európa előtt vádat emelt: ez a politikai moral valóban illik a Romanov-dinasztia hagyományaihoz, és illik megvénnit s kitanult századunk kezéhez is.

Van azonban egy másik politikai moral, amely századunk nevéhez még ennél is méltóbb; az amelyik az európai nagyhatalmak keretéből a cári moralnak ilyen-tén gazdálkodását összedugott kézzel nézi.

A „Szilágy-Somlyó” Tárcája.

Politikai moral a század végén.

— A „Szilágy-Somlyó” eredeti tárcája. —

Erkölc dolgában ugyancsak csehül állunk egész Európában, még a társadalmi téren is; de az a moral nélkül valóság, amit ezen a téren tapasztaltunk, valóságos szentelt víz ahhoz a moral nélkül valóságához képest, ami most, a század végén, a politikai téren Európaszerte nyilatkozik.

Politikai erkölcstelenségre volt ugyan már példa a század elején, közepén s azon innen is fölös számmal. Hogy többet ne említsünk s lehetőleg csak itthon maradjunk, ilyen politikai stílik volt a magyar nemzetnek a március tizenötödiki vívmányokból történt kijátszása, azután az orosz invázió s a többi. De arra még sem a század elején, sem a század közepén nem volt eset, hogy a politikai erkölcstelenség oly leplezetlen nyíltsággal s oly mértéktelen nagy tömegekben ülj e orgiáit, mint a hogyan most, a század legvégén teszi.

Ezt az orgiát a Milán-Natalia-affér nyitotta meg. A koronás házaspár ország-világ színe előtt nyilvánosan hajbakapott, hogy a maga erkölcsének a nim-

buszát megvédelmezze és a másikat letepje. Hónapokon keresztül folyt az ádáz tusa s mikor a feleket elválasztották egymástól, csakhamar kitűnt, hogy egyik sem jobb a deákné vásznánál. Natáliáról világossá lön, hogy hazáját és alattvalóit csak a muszka kedvéért szeretete, Milánról pedig, az hogy ő abszolút nem törődött sem az országával, sem a trónjával, sem ugynevezett „istentől származó” fenségével, hanem csak a járandóságaival megfeleségét helyettesítő Suba-féle soubrettekkel. De ez még mind nem politikai moral, hacsak azt nem vesszük annak, ami belőle tisztán az országra tartozik. A Milán és Natalia politikai moralja ott kezdődik, ahol a kis Sándor szerb király szenvedése. Az apja karhatalommal elhurcoltatta tőle az édesanyját, az anyja meg cselszövényeivel számüzette köréből az édesapját, a korona súlyos terheit pedig azokkal a következményekkel együtt, amiknek mind ők ketten voltak az okozói, ott hagyták a gyermek fején. Annyi moralis erő sem az apában, sem az anyában, sem ország kormányában nem volt, hogy a szerb koronáról s ahhoz fűződő jogairól, e jogoknak az Obrenovics dinasztia számára való megőrzéséről lemondjon s ezen az uton a gyermeket megváltsa az árvaságtól.

Más természetű politikai moraltalansággal találkozunk nyugaton. Bismarck herceg nagygyá teszi hazáját, biztosítja a Hohenzollen-ház jövőjét s akkor ennek a háznak egy trónra jutott sarja félre-ruzta utjából a kolosszális államférfiain, hogy kedvére gazdálkodhassék annak az

alkotásaiban. A vaskancellár rezignál, egyideig hallgat, végre megsértik. Akkor elhagyja nyugalma, eszélyessége, moralis érzéke s uralkodójára, akinek a bánthatatlanságát oly harsányan prédikálta egykor, kerülő szavakkal kigyót-békat kiált. Németország politikai moraljának csak méltó folytatója lenne, ha a birodalom megteremtőjét egy szép napon porbe fognák s istenigazában elűnék ősz fején a port.

Ismét másképen fogják fel a politikai moralát Marokkóban. Az ottani szultán bizonyos dolgokra nézve megalkuszik Angliá kiküldött követével s a szerződésből az Angliára nézve kedvező megállapodásokat kihagyta. Van esze, hogy a kihagyásokért magyarázatképen néhány zsák aranyat, drágamivű löszerszámot s annyi paripát küldjön a követnek, amennyi csak elfér az udvarán. S mikor Angliá követe — nyilván más fogalmakkal bírván a politikai morálról — a szerződést összetépi és a szultán követének az arcába vágja: Marokkó nagy ura úgy értelmezi ezt a dolgot, hogy bizonyosan nem volt elég nagy értékű az az összeg, amit az angol követ becsületének a megvásárlására küldött.

És ez a felfogás nem is nagyon feltűnő keleten ahol a szultánok emberemlékezet óta együttüek. Feltűnőbb annál a szomszédos Románia politikai moralja. A nép, meg a kormány színe előtt kétes viszony fejlődik egy nem is szép, de emelkedett lelkű fiatal román hölgy, meg az ország jövődöbeli trónörököse közt. A viszonyt maga a királyné táplálja és egyideig a kormány is jó szemmel nézi. A

tanácsos, tanfelügyelő, Klein Adolf kir. mérnök, építészeti hivatali főnök, Gazda Ferenc kir. ügyész, Kiss Lajos, Bíró Ferenc, Sántha Dezső, Somogyi Kálmán, báró Kemény Árpád, Lőrincy György. Igazoltan távol maradt: dr. Berger János, főorvos, Fodor Elek közgazdasági előadó, Dull László, báró Podmanický Gyula, Papp György. Igazolatlanul távol volt Swajcer Aladár.

Junius hó folyamán közbiztonsági viszonyaink teljesen kielégítőnek jeleztek nek az alispáni jelentésben, ugyanaz fölemlíti, hogy e hóban tüzesetek s kihágások kevesebb számban fordultak elő. Közegészségi viszonyainkra nézve fölemlíti, hogy az Oroszország felől fenyegető kolerá veszély elhárítása tekintetéből a belügyminiszter a köztisztaság szigorubb fönttartását rendelve, el, a szükséges intézkedések azonnal elrendeltettek.

Állategészségügyünk jól áll s csak is Mosóbányán lépett föl lépfene a juhok között, Szamos-Ujlakon pedig ugyanazok között a himlő, de veszélyesebb jellegű nem öltött.

A közigazgatás egyéb ágaiban alig fordult elő valami említésre méltó dolog. Megemlíti a társadalmi mozgalmak közül, az erdélyi oláh népnevelési egyesület szilágysági fiókja, szintugy a szilágysági négyelet is e hó 1-én Nagy-Dersziden tartotta közgyűlését. A gyűlés megtartása körül a törvényben előírt előleges bejelentés megtörtént s az a közigazgatási hatóság felügyelő ellenőrzése mellett ugy folyt le, hogy az ide is behatolt oláh nemzetiségi tulzók által politikai nyilatkozatok tételére föl nem használtatott s azon tisztán az egyesületek keblü ügyei voltak tárgyalva.

Papp László árvaszéki ülnök félévi betegeskedés után szolgálatát ismét folytatja.

A kir. pénzügyigazgatóság jelenti, hogy a 499814 frt 8 kr helyesbített adó tartozásból juliusban befizetett 29061 frt 58 1/2 kr, a 14275 frt 17 kr hadmentes ségi díjból befizetett 1323 frt 15 kr, fogyasztási adó 4108 frt 39 kr, illeték 4859 frt 90 kr folyt be. Ideiglenes adómentesség 7 házra 8 lakrészszer engedélyeztetett.

A kir. ügyész jelentése szerint a zilahi központi fogházból juliusban kibocsátott 15 férfi, 3 nő, bentmaradt 49 férfi, 3 nő; gyógykezeltetett 4 férfi, kiadatott 1530 étadag 201 frt 81 kr. értékben. Teljesítettek a rabok összesen 916 napszámot, melyekért az állam javára 94 frt 23 kr, a munkások számára 15 frt 48 kr. folyt be. Haláleset nem fordult elő.

A kir. építészeti hivatal jelentése szerint az állami út jó karban van, a kavicszállítás és műtárgyépítések folyamatosan vannak, a hengerelési munkák lassan haladván elő, vállalkozó a gyorsabb munkáltatásra utasított. A törvényhatósági közutak is általában jó karban vannak.

A vármegyei főorvos jelentése szerint a közegészségügyi állapot juliusban valamivel kedvezőtlenebb volt, mint az előző hónapban, általában azonban rosznak nem mondható, előfordult szörványosan a vérhas, váltóláz és hagymáz is. Járvány juliusban nem uralgott.

A vármegye sz.-somlyói kórházában juliusban gyógykezeltetett 9 beteg, kibocsátott 7, meghalt 1, bentmaradt 1. Zilah város kórházában gyógyított 26, kibocsátott 17, bentmaradt 9. Kiadatott a vármegye egész területén 105 látlelet, ezek közt 11 súlyos testi sérülésekről. Törvényszéki boncolat 5, orvosrendőri hullaszemle szintén 5 esetben eszközöltetett. Öngyilkosság 2, véletlen halál 4 esetben fordult elő. Az orvosrendőri intézkedéseket illetőleg szigorúan elrendeltetett az ivóutak és környékük tisztántartása, árkok takarítása, trágya és szelvény kihordása, gyümölcsök és élelmiszerek vizsgálata. Egészségtelen lakások kiűrtettek, egy tisztátalan mérszárszék bezárattatott. Egy elmebeteg tébolydába szállítatott. Hármaspataki és Magyarpaták községekben 6 gyógykezelés és ellenőrzés alatt.

Az árvaszéki elnök jelentéséből láthatólag, a vármegyei központi árvaszéknél elintézendő 2558 beadványból elintéztetett 901, hátralék julius végén 1657.

Török Lajos zoványi községi iskolai fitanító állomásában véglegesen megerősített.

A vármegye 1893. és 1894. évi közmunka-költségvetése tárgyalás alá vétetvén, utadói címén a hozzájárulási arány az 1892. évre kivetett állami egyenes adónak 10%-a állapított meg, az utadómimumot fizetők pedig egy ígás napszám 3 frt, három kézi napszám 1 frt 50 kr-ban határozott meg.

Az évi bevétel mindkét évre külön-külön 97635 frtban, ezzel szemben a kiadások 1893. évre 117398 frt, 1894. évre pedig 116763 frtban és így a fedezetlen hiány 1893-ra 19723 frt, 1894-re 19088 frtban állapított meg. Kimondott, hogy azon tartozások, a melyek állami

adó alapján rovatnak ki, természetben le nem szolgálhatók.

Miután a fentebbiek szerint a költségelirányzatnál évenként több mint 19,000 frt fedezetlen hiány mutatkozik, a melynek elosztása végett a közigazgatási bizottság sem a bevételeknek, vagy a hozzájárulási aránynak fölemelését, sem pedig az előirányzott kiadásoknak apaszását tanácsosnak és megengedhetőnek nem tartja, figyelemmel arra, hogy a szállításoknál évenként 5—600 frt megtakarítás remélhető s így a fedezetlen hiány évenként mintegy 12 ezer frt, ezen összegnek állami segély útján való kinyerését javasolja s ez iránt a vármegyei közgyűléshez átir.

Tanfelügyelő a román négyelet által Szilágys-Somlyón fentartott magán leányiskola ez évi zárvizsgájának eredményéről és az ott szerzett tapasztalatokról jelentést tévén, miután abból kitűnt, hogy az iskolánál a miniszteri rendeletben foglalt utasítás s a törvényi intézkedése dacára a magyar nyelv tanítására gond nem fordított, sőt az intézet vezetői és felügyelőinél a magyar nyelv tanítására iránt határozott ellenszenv mutatkozik, a közigazgatási bizottság a további intézkedések elrendelése végett a közokt. miniszterhez feliratot intézett.

Városi közgyűlés.

Szilágys-Somlyó város képviselő Gencsy Sándor polgármester vezetése alatt e hó 13-án d. e. 10 órakor rendes közgyűlést tartott.

Jelen voltak: Trusza Lajos, Zobel Lipót, Angyal János, Szabó Ferenc, Schönstein István, Némethy Zsigmond, Lázár Ödön, Farkas József, Brüll Károly, Brüll Lipót, Weinberger Kálmán, Láng József, Adler Jónás, Brüll Sámuel, Schönstein Ferenc, Telegdy Márton, Lisztay Imre képviselők, — Virág Lajos főjegyző, Lukácsffy Ödön árvaszéki ülnök, Kedves György pénztáros, Hegedűs Sándor r. kapitány, dr. Kálmán Ignác tisztí orvos, Schau Áron állatorvos

Városi t. ügyész szabadságon lévén, ezen gyűlésre ügyészül Lukácsffy Ödön ügyvéd és városi képviselő lett helyettesítve.

Schau Áron helyettesített állatorvos a törvényileg előírt esküt letette.

A vármegye törvényhatósági bizottságának a város 1891. évi zárszámadására vonatkozólag hozott határozata, mely szerint ezen számadás 785 frt 96 kr. pénztári készlettel, 7640 frt 88 kr. kötvénybeli kölcsön követelésekkel, 593 frt 51 kr. kamathátralékkal, összesen 9020 frt 35 kr. alaptőkével megállapított, és számadó pénztárnok Kedves György a további számadástétel terhei alól a szokott óvás mellett felmentetett, tekintettel arra, hogy a határozatban jelzett 3539 frt 63 kr. kölcsönösszeg a város által a szegényeknek 8%-as kamattal együtt a város részére felvett 30 ezer frt kölcsön összegből már vissza lett fizetve, tudomásul vétetett.

Határozatilag kimondta a közgyűlés, hogy az italmérségi adó alapjául szolgáló bor- és sörfogyasztási adójával együtt a hus- és cukor fogyasztási adót, valamint a szesz italmérségi adót is kivesszi és megváltja, miért is az ez ügyben tartandó tárgyalásokon megjelenő s a város érdekében szükségelt lépéseket megtenni polgármester és tisztí ügyész bizott meg.

Sz.-Somlyó város 1891. évi zárszámadására a vármegye köztörvényhatósága által tett észrevételekre az ellenészrevételek megtétettek.

A felosztott Sz.-Somlyó és vidéki gazdasági egyesület vagyonáról illető kezelő pénztárnok által az 1891. év végéig terjedő időről kiállított számadás, illetve elszámolás készpénzben időközi kamataival együtt 371 frt 87 kr, butorzat és gépek értéke 280 frt, összesen 657 frt 87 kr, melyből 74 frt tartozási összeget levonva, 577 frt 87 kr. maradvánnyal elfogadtatott és helybenhagyatott, a 280 frt értékben felvett butorzat és gépnek elárverezése elrendeltetett azzal, hogy az ezek árából befolyó összeg a takarékpénztárban elhelyezett 371 frt 87 kr. összeghez csatolva gyümölcsözőleg kezeltek mindaddig, míg ezen egész összeg földmívelési m. kir. miniszter ur ő nagyméltóságának 1891. évi 74,145 sz. a. kelt rendlete értelmében a város által felállított szőlőtelep berendezése költségeinek a fedezésére lesz fordítható, minek engedélyezése iránt jelzett miniszter ezen gyűlésből fel is kértetett.

A város 1893. évi költségelirányzata 26,912 frt 27 kr. bevétellel, 23,908 frt 15 kr. kiadással, 3004 frt 12 kr. maradvánnyal megállapított, mely költségelirányzat két példányban kiállítva s kellően felszerelve, helybenhagyás végett a vármegye köztörvényhatóságához beterjesztetni határozottatott.

Polgármester jelentése, mely szerint

a pesti magyar kereskedelmi banktól a város részére felvett 30 ezer frt kölcsönösszegből a záloglevelek árfolyama leszámításánál 29,229 frt maradván, ebből az 1893. január 1-ig esedékes kamatokra 817 frt 50 kr. levonásával a város részére készpénzben 28,412 frt 14 kr. összeg fizetett ki, melyből a várost terhelő adósságok s ezek kamataiban összesen 18,423 frt 79 kr. lett törlesztve, továbbá a sorbottok építési költségeire illető vállalkozásoknak a teljesített munka arányában 4300 frt adott ki, maradvány 6052 frt 62 kr, mely összeg nagy részben a takarékpénztárban és az építési költségekre szükséges összegben a házi pénztárban van elhelyezve, tudomásul vétetett és polgármesternek ezen kölcsönügylet lebonyolítása körül tett szives fáradozásai s egyáltalában a város érdekében mindenkor tanúsított odaadó fáradozásai és működéséért elismerés és köszönet nyilvánított.

A városi összes pénztáraknak mult hó 25-én történt megvizsgálásáról szóló polgármesteri jelentés miután a pénztárak rendben találtak — tudomásul vétetett.

A választás alá nem eső képviselők névjegyzékének az 1893. évre vonatkozólag kiigazításával Zobel Lipót elnöksége alatt Somogyi Kálmán, Schönstein Ferenc, Láng József képviselők, főjegyző és ellenőr bíztattak meg.

Kimondta a közgyűlés, hogy az ujon épült piaci sorbott f. évi október hó 1-től 1895 év végéig bezárólag terjedő időre nyílt árverés eszközölésül főjegyző elnöksége alatt tisztí ügyész, Szabó Ferenc és Gámenci Lukács képviselők bíztattak meg, polgármester pedig utasított, hogy a régi sorbott értékesítése esetleg ugy ezt mint a „Virág“-féle házat a bérleti idő lejártá septe. 20-én tul bontassa le, melyeknek használható anyagait a város szükségletére lesznek fordítandók. Továbbá: Porjesz Adolf által beadott kérelemben felhozott indokok figyelembe vételével, a mennyiben a piaci sorbott felépítésével udvara az egész építkezési idő alatt igénybe vétetett, konyhája és kamarája lebontatott, elhatározta a közgyűlés, hogy az általa jelenben is bérben birtolt és lakhelyiséget 1893. április 24-től 1895. év végéig a mostan fizetett bérösszeg mellett évenként 460 frt 60 kr-ért nyílt árverés mellőzésével szabad kézből részére bérbe adja s a kényszerhelyzetből kibérelt másik bolt bérletéből 50 frtot elenged, és az ezen helyiség szükségelt igazításokat a város megtéteti.

Polgármester jelentése, hogy Schau Áron helyettesített állatorvos a képvis. közgyűlés f. évi 47. számú határozatában előírt feltételek mellett állomását f. évi aug. 1-én elfoglalta, tudomásul vétetett.

Kémér község azon határozata ellen, hogy őszi országos vásárait minden év október első hetének hétfő és keddi napjain kívánja megtartani, miután ez a sz.-somlyói országos vásárok napjaival összeütközésbe nem jön, kifogás nem emeltetett.

Jolbej József városi számvevőnek 50, Várady Ede és Lisztay István uraknak pedig 25—25 forint segély adatott.

Cikus Gergely gőzfürdő szolgálat segélyezés, Gudor György gőzfürdő gépmesternek fizetés javítás iránti kérelmek nem teljesítettek.

A helybeli rom. kath. gymnasium tanügyi bizottsága, a mennyiben ezen gymnasiumnak megyés püspök által történt átvétele alkalmával a város által megajánlott 3288 frt 95 kr. összeget tevő segélyalapot, hátralék kamataival együtt a város már kifizette, s így a város elvállalt kötelezettségének eleget tett, a nélkül, hogy ezen gymnasiumnak átvételére vonatkozó okmány kiállítását bevárta volna, felkérte, hogy a város ebbeli kötelezettségének teljesítését vegye tudomásul, és erről illető püspököt értesítse.

A leMBERGI rendező bizottságnak értesítése, mely szerint azon alkalmából, hogy dr. Szmolka Ferencet az 1861-ik évben a birodalmi tanácsban tartott szabadelvű és békéltető beszéde alkalmából ezen város is köszönő felirattal tisztelte meg, nevezetnek 40 évi jubileum alkalmára vert érem egy példányát megküldötte, tudomásul vétetett.

Színház.

Tiszay Dezső kassai színtársulata e hó 13-án, szombaton kezdte meg előadásait.

A társulat — ámbár Zilahról jó hír előzte meg — a ma már annyira kórságos reklamtot ugy látszik egészen mellőzi s csak érdemeire akar támaszkodni, pedig talán ez is oka annak, hogy a bemutató előadásoknak olyan kevés látogatója volt, mert manapság az igazi érdem nem jövedelmi forrás.

Örömmel konstatáljuk, hogy mindazok, a kik az eddigi előadásokat láto gatták, egyet értenek abban, hogy e ki

tűnő vidéki társulat jóval felette áll mindazon társulatoknak, melyek eddig városunkat meglátogatták s bizony reméljük, hogy műértő és műpártolásra eddig neves közönségünk meg fogja ragadni az alkalmat, hogy ezuttal ne csak pártfogoljon mint annyiszor tevő, hanem élvezzen is, mert hasonló élvezetet csak nagyobb városok színházai ban találhat.

Kitűnő rendezés, összevágó, kerekded játék, szereptudás, értelmesség annak felfogásában, természetesség, csinos diszletek mi kívánni valót sem hagynak fenn — csak nagyobb közönséget.

A bemutatóul előadott „Szegény Jonathán“ operetében különösen kitűntek D. Vlad Gizella mint Molly s Deák Péter mint impressárió. Jók voltak Ferenci mint Jonathán, Sugár Aranka Harriet, Rasko Vandergold. Vanda karnagy kitűnő zongorakísérete s az összjáték teljes elismerést érdemel.

A második bemutató „Kis madaram“ Gerő K. népsziműve vasárnap ment. A darab maga nagyon silány lenne, ha jó színészek meg nem mentenék, a minthogy meg is mentették. Deákné kedves Mariska volt s igen csinosan énekelt s ebben méltó partnere volt Ferenci, Jani szerepében. Kiválóan alakítottak Deák Péter mint Hecegán Kristóf s Tapolcay Kifly Adolár szerepében, mit a ritka közönség annál sürűbb tapsokkal jutalmazott.

Hétfőn, a bérlet kezdetűl Sudermann nagyszabású és kitűnő színműve, „A becsület“ került színre. Ebben a darabban ismerkedtünk meg a társulat jelles drámai művésznőjével, Ardai Idával, ki Leona szerepében olyan rokonszenves és értelmes alakítást nyújtott, hogy a közönséget azonnal meghódította. Mészáros mint Róbert nagy és nehéz szerepében sok tanulmányt és értelmet s még több bensőséget árukt el s egyes jeleneteiben a siker azon fokára emelkedett, mely viharos tetszésre ragadta a közönséget. Tehetsége és jó alakja őt kiváló művészsze is képesíthetik idővel. Deák Péter mint Heinecke s Tapolcay Trast Saarberg gróf kitűnően játszottak. Az ensemble kifogástalan és teljes volt. A kevés számú közönség osztatlan tetszésének kifejezésül az összes szereplőket színre hívta.

Kedden a „Suhanc“ operette sem vonzott nagyobb közönséget s nem csoda, hogy színészeink csüggedni és kedvetlenedni kezdenek. A darab még is jól ment, mit különösen Vlad Gizella Józsi s Deák Péternek Bizot lehet köszönni. Ez a derék színész minden szerepében kitűnő alakítást nyújt s ügyes cupléival köztetést arat. Sugár Aranka (Eliz) szépen énekelt s kettőse Emillel (Ferenci) igen sikerült. Ferenci kedvetlenül alakított, ugy látszik, nem volt jól disponálva.

Szerdán „Musotte“ színmű, de erről a jövő számban. —b.—

Különfélék.

— Nyilvánossági jog. Mint értesültünk, a m. kir. vallás és közoktatásiügyi miniszter a sz.-somlyói rom. kath. gymnasiumnak nyilvánossági jogát 1892—93. tanévtől kezdve még további három évre megadta.

— Kinevezés. A zilahi kir. törvényszék dr. Papp Györgyöt, a zilahi kir. törvényszék területére az oláh nyelvre nézve tolmácsná nevezte ki.

— Tanév megnyitása. A szilágys-somlyói községi elemi népiszkolában a jövő 1892—93. tanév, folyó évi szeptember hó 5-én d. e. 9 órakor fog megnyitvatni, a beírások, a felvételi és javító vizagok ugyanazon hó első napjaiban a délelőtti 8-tól 12 óráig terjedő időben fognak megtartatni az iskola helyiségében. Fizetendő díjak: beírási díj címen 25 kr, mely összeg a beíráskor fizetendő; tandíj egész évre három forint, melynek fele a tanév első havában, a második fele 1893. febr. hóban fizetendő be a szokott helyen. Ezeknek előre bocsátása mellett ezenel fölhívatnak az érdekelte szülők és gyámok, miképp 6—12 éves tanköteles gyermekeiket a fent jelzett idő alatt iparkodjanak a nevezett iskolába beírtni. Azon tanulók, kik szegényeségüket kellőleg igazolni tudják, a tandíj fizetés alul fölmentetnek Az igazgatóság.

— Öltött szőlő. Az állami szőlőtelepeken a folyó év tavaszán készített és jól megfogamzott fás és zöld oltványok fognak az ősz folyamán eladatni. Gyökeres oltványok ára ezrenként 120 frt, sima oltványoké 60 frt. Megrendelési izek kaphatók a borászati vándortanítóknál.

— Szent István napján f. hó 20-án a helybeli rom. kath. templomban az ünnepélyes szent misén Vanda Gusztáv, az itt időző színtársulat művész karnagya vezetése mellett zenémise lesz a következő műsorral: a) Kyrie és Sanctus, Donáthól, misézletek; b) Offertorium, Ch. Weisz-tól, sopran és bassus duo, orgonakísérettel; c) Ave Maria, Schubertől, férfi kettős tenor és bassus, orgonakísérettel. A magán ének-

szólalmokat előadja: Dratsay Józsefné öngy. és összes orgonakíséretet Vanda Gusztáv színházi karnagy adja elő.

— **A „Budapesti Hírlap”** szerint a sz. somlyói minorita-rend házfőnökévé Mahalecsik Bónó lett a Szegeden közelebből tartott rendi gyűlés alkalmával megválasztva, kit egyszersmind az itteni gimnásium igazgatójának is kineveztek.

— **Táncestély.** A sz.-somlyói önk. tűzoltótestület által e hó 20-án rendezendő táncestély, az előjelekből ítélve, igen népesnek ígérkezik. — Vidékről is sokan készülnek ezen táncestélyre.

— **A nagy-rézerei közbirtokosság** válsztmánya báró Bánffy Dezső birtokossági elnök elnöksége alatt, folyó hó 28-ik napján délelőtt 10 órakor Szilágy-Somlyón, a főszolgabírósnál levő nagy teremben gyűlést tart.

— **Kitüntetés.** A földmívelési miniszter 24 jutalmat tűzött ki az ország azon tanítóit közt, kik a faiskolák kezelése körül a legnagyobb buzgóságot fejtették ki. Örvendünk rajta, hogy vármegyénkben Bene Ambros ippi faiskolakezelő tanító szintén a jutalmazottak közt van; esínos tokban elhelyezett kérészet és fatenyészési eszközgyűjtemény képezi külső jelét a jól megérdemelt kitüntetésnek, melyhez mi is szívesen gratulálunk.

— **Tűzoltók oktatása.** A helybeli önk. tűzoltó-egylet főparancsnoka, Lisztay István osztályparancsnok és Kálmán Ferenc szakaszvezetővel, az előjárás előző felkérése folytán e hó 14-én délután Kraszna nagyközségben volt az alakulófélben lévő önk. tűzoltó-egylet tagjainak begyakorlása végett. A krasznai legénység a szivattyú kezelését pár órai oktatás után meglepő eredménnyel sajátította el. A gyakorlat végeztével járási főszolgabíró Nagy Domokos, ki az oktatásban szintén tevékeny részt vett, tűzoltóinkat és az előjárás tagjait igazi magyar vendégszeretettel vendégelte meg.

— **Pályázatok.** A szilágy-somlyói ref. egyházban, segédlelkésszé és esperesi fődavezetői állomásra 255 frt 33 kr készpénz, teljes ellátás, 100 frt stóla és lakásból álló fizetéssel, — a peéri ref. egyházban leánytanítói állomásra lakás és 299 frt 35 kr fizetéssel és az egres pataki ref. egyházban kántortanítói állomásra 220 frt fizetéssel pályázat van hirdetve. Előbbi állomásra szeptember 10-ig Szász Domokos püspökhöz, — az utóbbi két állomásra pedig augusztus hó 31-ig Nagy László espereshez benyújtandó folyamodványokkal lehet pályázni.

— **Grünbaum Antónia** ipariskoláját az utóbbi meleg napokra a kasszinó udvarán levő kut mellett ültette fel, hol a kézimunka tanulás mellett még igen sok és tanulságos erkölcsi oktatásban részesülhetnek ez iskola 10—14 éves leánytanulói a vizért járó nagy-azamu családnepegtől és a munkát kerülő napszámos osztály sok minden rosra képeztet egyéneitől. Ajánljuk e vizszás helyzetet az iskolai ügy iránt érdeklődők becses figyelmébe.

— **Tartalékosok bevonulása.** A m. kir. debreceni 3-ik honv. gyalogezred Zilahon állomásozó 4-ik zászlóaljához az idei őszi hadgyakorlatra bevonulni köteles tartalékos tisztek és legénységi állományhoz tartozó honvédek, mintegy örszázan e hó 14-én reggel jelentkeztek. A gyakorlat 33 napig tart, melyből 10 napot Zilahon, a hátralévő 23 napot Székelyhídon és vidékén fogják eltölteni.

— **Tasnádon** részvénytársaság van alakulóban, hogy ez uton egy könyvnyomdát létesítsenek. Ezen nyomda fogná aztán a „Közpapok Lapját” és a Tasnádon ismét megindítandó új társadalmi hetilapot kiállítani. Ha oly gyenge lesz a pártfogás, mint a közel multból ítélhetünk, akkor sem a nyomdának, sem a lapnak nem jósolhatunk hosszú életet.

— **Ipariskola megnyitás.** A szilágy-somlyói alsófoku ipariskola 1892—93-ik tanévi megnyitása az adott utasítások értelmében a folyó évi szeptember hó 14-én d. u. 6 órakor fog megnyitvatni az ipariskola helyiségében; a tanévre leendő beírások, a felvételi és javító vizsgálatok pedig ugyanazon hó 8 és 11-ik napjain d. a. 10—12 óráig fognak megtartatni az eddigi szokott helyen. Az évi tandíj 2 o. é. forint, melynek fele közvetlenül a beíráskor fizetendő be, a másik fele a tanév második felében, mindannyiszor az igazgató nyugtájára. Ezek folytán felhívtnak az iparos tanoncok mesterei, mikép tekintettel az iptartórvény 62 és 82 §-ára, iparkodjanak az idő lefolyása alatt tanoncaikat ez iskolába beírtni. Azon tanulók, kik bizonyítványaik alapján szegénységüket igazolni fogják, a tandíjfizetés alul fölmentetnek. Az igazgatóság.

— **Veszett kutya** kóborolt a minap Detrehem községben s egy embert, több disznót és kutyát megmart. A kutyát agyonverték s rögtön intézkedtek, hogy a meg-mart ember a Hőgyes tanár védoltó intézetébe szállíttassék.

— **Az erdőlyrészi tizedik tenyész-állatkiállítás** ideje (augusztus 28—30-ig) közeledvén, ez iránt napról-napra nagyobb érdeklődés mutatkozik. A bejelentések már tömegesen érkeznek be és az egész kiállítás sikerültnek ígérkezik. Múltán is, mert közel

hét ezer forint jutalomdíj vár kiosztására és azonkívül a sok dícsérő oklevél. Figyelemztetjük ezuttal a résztvenni kívánókat, hogy a bejelentések határideje nemsokára lejár, tehát bejelentéseiket az erdőlyi gazdasági egylet titkári hivatalához beküldeni siessenek.

— **Pavatollak.** Lapunk mult évi 52-ik számában „Ritka karácsoni ajándék” címen újdonsági rovatunkban közöltük, hogy „Barra Miklós zoványi lakos az állami községi iskola céljaira karácsoni ajándokul 500 frtot adott” s örömmel jegyeztük meg, hogy „e szép tett magában hordja dícséretét.” Mint a zoványi községi iskolaszék f. évi június hó 7-én tartott gyűlésének hozzánk hiteles alakban beküldött jegyzőkönyvéből meggyőződünk, a hír beküldője nem lehetett elég alaposan értesülve. Mert meglehet, hogy ilyes szándékot emlegethetett a nevezett egyéniség, de az iskolaszék jegyzőkönyve szerint főntebbi hírünk nem felelt meg a valóságnak, mert bizony Barra ur csak sütkérezett a dícsősög sugaraiban, melyek emez adományozásnak hírére fejét elborították vala, de az adományozás mind ez ideig meg nem történt, a az iskola céljaira ez ideig egy fillérig sem jötekonykodott. Ha el-túrte, hogy méltatlanul megdicsérijük aldozatkészségét, s annyi idő alatt sem cáfolta meg főntebbi hírünket, most már vagy tegye jóvá hibáját s nem vágyva dícsősögre, mutassa meg, hogy ki a legény a csárdában és a zoványi iskola javára szurjon ki legalább is egy ezres bankót, vagy pedig legyen oly kegyes és engedje meg, hogy huzgáljuk ki a pávatollakat.

— **Brutalitás.** Tekintetes szerkesztő ur! Folyó hó 13-án este 10 órakor, egy olyan kvalifikálhatatlan goromba eljárásnak voltam szemtanúja, a mely a rendőri brutalitások krónikájában méltán helyet foglalhat; engedje meg azért, hogy azt a valóságnak megfelelőleg elmondjam. Az eset a következő: Egy Nagy Pál nevezetű szilágy-somlyói illetőségű, talán napszámos, kelletténél fogva töböt ötvén fel a garatra, haza felé menet jó kedvének hangosabb szavakban adott kifejezést, mint a hogy azt a város nyugalma, főképp pedig egy önértetes éjjeli ör szolgálatban kicsiszolt lelkiismerete elviselhetne volna. Az illető a szó szoros értelmében részeg volt s így anélkül, hogy szavainak horderejét — bár a maga gyenge felfogása szerint is — mérlegelni tudta volna, az éjjeli örök jóakaratu figyelmeztetését nem a legépületesebb szavakban utasította vissza. Az lett volna tehát — nézetem szerint — az örök kötelessége, hogy az illetőt a hüvőre bekisérjék, ott bizonyára kialudta volna a mámort és maga-magától rájött volna ama közmondással vált igazságra, hogy „rendnek muszáj lenni!” A dolog azonban nem így történt. A már felbőszült örök, mint valami pribékek nekiestek az aldozatoknak s 10 körémről lekapván, két lábánál fogva vagy 5—6 méternyire hureolták a feje bubján, helyesebben az orrán s végezettül éppen a Telegdi Márton ur kapuja előtt ugy helyben hagyták — a már összesereglett bámulók nagy mebotránkozására, — hogy talán ma napok mulva is vérfoltok jelölik a küzdés színterét. Akaratlanul tanuja voltam az esetnek s köztudomásra hozom azt, hogy erélyes rendőrkapitányunk figyelmeztetése az uton is felhívjam. Nem hiszem, hogy ma, a midőn széles körű miniszteri rendeletek intézkednek még az iránt is, hogy a levágásra szánt állatok a levágás idejéig emberies bánásmódban részesíttessenek — egy ilyen, minden emberi jobbérzést felháborító brutális eljárás, büntetlenül maradhatna? Hinni akarom, hogy rendőrkapitányunk utat-módot fog találni a város esendjét oly annyira szivőkön viselő éjjeli örök hőstettének megjutalmazására! Egy szemtanu.

— **A zilahi államilag segélyezett ev. ref. kollegium** értesítője az 1891—92-ik évről. Az előjárás megbizásából szerkesztette Berényi János igazgató tanár. A 8 ivre terjedő értesítőt Somogyi Jenő tanárnak koronázási jubileumi emlékbeszéde nyitja meg és követi az igazgató Berényi János évszázó beszéde, mely öröminkre győz meg arról, hogy ezen régi jó hírnévnek örvendő s vidékünkön különösen magyar nemzeti küldetés teljesítésére hivatott tanintézet nemcsak el nem maradt, hanem a korrallal haladva, annak fokozatos fejlődésében bizhatunk s emez intézetbe gyermekeinket egész megnyugvással adhatjuk. Lapunk szűk tere nem engedi, hogy az „Ertesítő”-vel bővebben foglalkozzunk. Mint időszerű tudnivalókat megemlítjük belőle, hogy a jövő 1892—93-ik tanév szeptember 1-ső napján kezdődik s ezt megelőzőleg aug. 29—31-ik napjain tartatnak a javító vizsgálatok. Az iskola ünnepélyes megnyitása szeptember 4-én lesz, rendes tanítás pedig 5-ikén kezdődik. Nyilvános és magántanulók fölvétele szeptember 1—8-ik napjág tart. Ezen határidőn túl még 15-éig jelentkezőket különös igazolás alapján csak a tanári kar veheti fel. A gimnázium első osztályába csak 9-ik életévüket már betöltött, de 12-ik évüket meg nem haladtottak és azok vehetők fel, akik négy alsó elemi iskolai képzett-ségüket nyilvános iskolai bizonyítvánnyal avagy díjtalanul lehetővé fölvételi viz-

gálatnál igazolják. Tizenkét évnél idősebb tanulók az első gimn. osztályba csak a tanári kar által vehetők fel. Reál- vagy polgári iskolából jövők is fölvételi vizsgát kötelesek tenni. Ujonan belépő tanulók születési bizonyítványt kötelesek felmutatni. Félévi tandíj I—IV. gimn. osztályban ref. vallásuaktól 6 frt, más vallásuaktól 8 frt, a felsőbb osztályokban pedig 8, illetve 10 frt. Vidéki szülők kéretnek, hogy a gyermekeknek a városban elhelyezése előtt a tanárikar tanácsát vegyék igénybe. Az értesítő fölso-rolja az iskola kebelében fennálló különböző intézményeket, az iskola kormányzatát, a bevégett tananyagot, tanulók névsorát, nyilvános vizsgálatokat, statisztikai táblázatokat, ifjusági egyesületeket, ösztöndíjakat, segélyezéseket, pályadíjak és jutalmakat, az iskola fölszerelését s végül az 1892—93. tanévre való tájékoztató utmutatásokat.

— **A marha mint jelzaloghitelalap.** Svájce köztársaság Graubünden kantonjaiban mozgalom indult meg az irányban, hogy a marha hitelalapul szolgáljon jelzalogképi elzalogosítás utján. A mint tervezve van, a marhatulajdonos, ha személyes hitelét igénybe venni nem akarja, biztosítékul egy felveendő kölcsönre marháját akkép kötheti le, hogy a zalogolást nyilvános könyvbe — hasonlóan a telekkönyvhez — bejegyezteti. Így ama kettős előny éretik el, hogy a lekötött állat elzalogosítása dacára gazdija kezén marad, a hitelező pedig a nyilvánkönyvi bejegyzéssel nyert joggal, melyből az következik, hogy a hitelező kölcsönét biztosítva látja, mert a zalogba adó eladás vagy rongálás esetén fegyelmi vétséget követ el s mint ilyen szigoruan büntetetik. Hazánk marhaállományának értéke sok száz millió forintba rug, mégis sok gazda, ha pénzre szorul, arra mint hitelalapra egy fillért sem kaphat, mert ingóság nálunk csak a hitelező gond-jára való átadás utján képez jogi biztosítékot.

— **Fekete, fehér és színes damást selymeket** méterenként 1 frt 40 krtól 7 frt 75 krig (38 különböző fajtaban szállít egyes megrendelt öltönyökre, vagy egész végeken is postabár- és vámentesen HENNEBERG G. (es. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Mintak postafordultával küldetnek. Svájceba címzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
BÖLÖNI SÁNDOR.

Kereskedelmi tanintézet NAGYVÁRADON.

A budapesti kereskedelmi akadémiával azonos berendezésű, egyenrangú és jogu kereskedelmi szakiskola.

Áll 3 évfolyamból. **Végzett tanulók** a tanintézet igazgatósága által első rangu üzletekben pénz, biztosítási, forgalmi, iparvállalatoknál azonnal elhelyeztetnek s mint könyvelők, levelezők, stb. alkalmazást nyernek.

Az 1889. évi védtörvény alapján **egy éves önkéntességi jogosultsággal** bírnak.

Kiváló tanerők, kitünő berendezés, állami felügyelet biztosítékai a tanintézet sikeres működésének.

Évi értesítővel, prospektekkel kívánatra készséggel szolgál s megkeresésekre szívesen válaszol

Nagyvárad, 1892. július hóban
Popper N. János,
8—10 igazgató.

3489—1892. kig. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Mellyel közhírré tétetik, hogy Nagy és Kis-Pacal községek határában a tasnádmargittai utvonalon szükséges 2 hid felépítésének, költségvetésileg megállapított 1438 frt 70 kr anyag és munkadíj mellett való biztosítása tárgyában, **folyó évi augusztus hó 30-án d. e. 9 órakor** Tasnádon a főszolgabírói hivatalban nyilvános árlejtés fog tartatni.

Az árlejtésen résztvenni szándékozók értesítettnek, hogy a megállapított anyag és munkadíj 10%-a készpénzben, óvadékképes papirokban, vagy kellő biztosítékot nyújtó kezes levélben bánatpénzül leteendő, és hogy a tervek s feltételek hivatalos órák alatt említett hivatalban megtekinthetők.

Kelt Tasnádon, 1892. évi augusztus hó 13-án.

Filep Gábor, ügyi bizottsági jegyző
Bölöni Bálint, főszolgabíró, uti bizottsági elnök.

2761—1892. tkv.

Árverési hirdetmény.

A tasnádi kir. járásbíróaság mint tkvi hatóság által közhírré tétetik, miszerint özv. Kandel Farkasné és csalakoztatott ifju Kandel József, Kandel Ferenc, Kandel Sára végrehajtóknak Székely Katalin ellen 690 frt s jár. iránti követelése kielégítése végett a tasnádi 115. sztkjvben A. t. 1. rend, 139. hrsz. a. foglalt ház és belsőségre 766 frt kikiáltási ár mellett az 1892. évi március hó 25-én 1213—892. tkcz. alatt elrendelt árverés foganatosítására végrehajtók kérelme folytán njabb határidőül **1892. évi szeptember hó 3-ik napjának d. e. 9 órája ezen tkvi hatóság helyiségébe kitértetik;** mely alkalommal az árverés alá vett ingatlanok becsáron alól is eladhatnak; venni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-át a kiküldött kezéhez készpénzben, vagy óvadékképes államkötvényekben lefizetni.

A vételár 3 részletben 15, 30 és 45 napi időközökben az árverés napjától járó 6% kamataival együtt a tasnádi kir. adóhivatalhoz lesz fizetendő; a bánatpénz az utolsó részletbe lesz betudandó. — A jóváhagyott árverési feltételek többi része ezen telekkönyvi hatóságnál és Tasnád községházánál megtekinthetők.

A jelenlegi kérvényi költség 5 frtban állapittatik meg.

Végrehajtató utasittatik Pákai László ügyvéd utján, hogy az árverési hirdetményt szabályszerűleg tétesse közzé és az azt tartalmazó hírlappéldányt mutassa be.

Az árverés foganatosítására jelentésének bevárasa mellett Noti E. Gréza b. végrehajtó kiküldetik.

A kir. járásbíróaság mint telekkönyvi hatóság. Tasnádon, 1892. július 21-én.
Dr. HILIAN,
kir. aljárásbíró.

1—1

50 év óta sikerrel használtatik.

Szeplőket és májfoltokat, valamint az összes bőrtisztításhoz szükségeseket eltávolít biztosan az

**Eszéki
SPITZER KENŐCS**

és az
**Eszéki Salvator-
SZAPPAN**

valódi minőségben csak

Védjegy.
DIENES J. C-féle

gyógyszertárban

ESZÉKEN, FELSŐVÁROS.

1 tégely Spitzer kenőcs	35 kr.
1 üveg mosdóvíz	40 kr.
1 darab Salvator szappan	50 kr.
1 doboz Lyoni rizsper 3 színben	50 kr és 1 frt.

Figyelemztetés.

Csak akkor valódi, ha fenti törvényileg beiktatott védjeggyel el van látva és kériatik a t. c. közönség csakis Dienes-féle Eszéki kenőt és szappant kérni és elfogadni.

Kapható Szilágy-Somlyón:
Fábry József urnál.

3—4

283—1892. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a sz.-somlyói kir. járásbíróaság 2192—1892. számú végzése által Iványi István felperosnek Heiszler József kerestelki lakos ellen 100 frt tőke és járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás foganatosítása alkalmával bíróság lefoglalt és 718 frtra becsült juhok és Fried Mózesnél levő követelésből álló ingóságok 100 frt tőke, ennek 1891. évi január hó 22 napjától járó kamatai, megállapított eddigi 32 frt 65 kr. jelen hirdményi és az ezutáni költségek erejéig nyilvános árverés utján eladhatnak.

Mely árverésnek a sz.-somlyói kir. járásbíróaság 3105—1892. sz. kiküldést rendelő végzése folytán Kerestelek község házánál leendő eszközzésére **1892. évi augusztus hó 29-ik napjának** délelőtti 11 órája ujabbi határidőül kitértetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésben, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Szilágy-Somlyón, 1892. évi augusztus hó 11-én.
VIRÁG LÁSZLÓ,
kir. bírósági végrehajtó.

1—1

Fűszer- és vegyes kereskedés.

Új butor raktár.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy többek felhívására

VAS- és FA-BUTOR,

valamint mindenféle

** TÜKÖR RAKTÁRT **

rendeztem be, és erre bel- és külföldi elsőrendű butorgyárosoktól Szilágyvármegyére a képviselőséget átvettem. Az árukat közvetlenül a gyárból küldtem meg, vagy helybeli raktárból vehetők át. A fizetések hitelképes cégeknél 6 havi hiteldőre, vagy részletfizetés mellett is történhetnek.

Nagyérdemű közönség! Midőn a fűszer- és vegyes kereskedésben tanúsított az oly nagymérvű becses bizalmukért hálás köszönetemet kifejezem, kérem ez új vállalatomnál is becses támogatásukat, — és én ígérem, hogy szolid áruszállítás és mérsékelt árszabás által e bizalmat kiérdemelni fogom.

Becsés rendelményükért esedezve,

tisztelettel:

PORJES ADOLF,

1—6

fűszer- és vegyes kereskedő.

Egyedüli raktár dr. Spitzer-féle arckenőcs és szappanból.

Szilajkai ásványvíz főraktára.

Egyedüli raktára Lilium szappan és arckenőcsnek.

1899. január 1-éig terjedő időre 1892. évi szeptember 20-ikának d. u. 2. órákor Krasznán a főszolgabírói hivatalban alólírt mint felkért árverést vezető által nyilvános árverésen a leg többet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 2000 forint.

Árverelni szándékozik 500 forint bánatpénzt (vagy megfelelő értékű óvadékképes értékpapírt) tartoznak az árverést vezető kezéhez letenni.

Zárt ajánlatok az árverés megkezdéséig elfogadhatnak.

Az árverési feltételek alólírt hivatalnál megtekinthetők.

A krasznai járás főszolgabírói hivatalától. Krasznán, 1892. augusztus hó 1-sőjén.

NAGY DOMOKOS,
főszolgabíró.

767—1883. kj. szám.

Árlejtési hirdetmény

Alsó-Bán községében körjegyzői lak s irodahelyiség építtetése céljából.

Felhivatnak mindazok, kik az építést árlejtés útján elvállalni szándé-

koznak, hogy folyó évi szeptember hó 7-én d. e. 9 órákor Alsó-Bánban, a körjegyzői irodában tartandó árlejtésen jelentkezzenek.

Az árlejtés eszközlése járási főszolgabíró elnöklété alatt tartatik meg.

Kikiáltási ár 2327 frt 50 kr, melynek 10%-a bánatpénzül letendő

Az árlejtés feltételei és tervrajz az árlejtés napjáig a körjegyzői hivatalban bármikor is megtekinthetők.

Alsó-Bán, (Szilágy.) 1892. évi augusztus hó 6-án.

PAPP LÁSZLÓ,
körjegyző.

2—3

Elismert foggyógyeszer.

Alveolar fogcseppek

Egy üveg ára 50 kr.

Alveolar-szájvíz

Egy üveg ára 40 kr.

Alveolar-fogpor

Egy doboz ára 70 kr.

KWIZDA-féle

Főraktár Magyarország részére: Török József gyógyszer, Budapesten, király-utca 12.sz.

3887.—1892. kgsz.

Pályázati hirdetmény.

Szilágyvármegye szilágy-somlyói főszolgabírói járásában elhalálozás folytán üresedésbe jött Sz.-Nagyfalú és Bürgesz községekből alakított sz.-nagyfalú körjegyzői állomás, melynek évi javadalma 228 frt, 4. utazási átalány 50 frt, összesen 828 frt készpénz, valamint a magán felek érdekében teljesített munkálatokért és a baromjárások átvételeért a vármegyei szabályrendeletben meghatározott munkadíj, — **folyó évi augusztus 31-ik napján d. e. 10 órákor** a körjegyzői székhelyen Sz.-Nagyfaluban, a községházánál tartandó választás útján fog betöltetni.

Felhívom ennél fogva az ezen állomást elnyerni óhajtok, hogy az 1883. évi I. t. c. 6. §. értelmében felszerelt pályázati kérelmeket, melyben az eddigi szolgálat is ki legyen tüntetve, alólírt főszolgabíróhoz folyó évi augusztus 28-ik napjáig annyival inkább adják be, mivel a későbbben érkezetteket figyelembe venni nem fogom.

Sz.-Somlyó, 1892. augusztus 9-én.

Nagy Gyula,
főszolgabíró.

2—3

3974—1892. k. ig. szám.

Árverési hirdetmény.

A krasznai közbirtokosság s Kraszna község tulajdonát képező krasznai heti és 4 országos vásárokon gyakorolható vásárvám szedhetési jog 1893. évi január 1-sőjétől

Esterházy Cognac.

Lipse 1892. nagy arany érem.

A vörös kereszt-egylet szállítója.

Figyelmébe ajánlom a nagyérdemű közönségnek a gróf Esterházy Géza-féle angyalföldi Cognac gyártmányait, melyek az alanti árakon nálam a legolcsóbban kiesinyben és nagyban is beszerezhetők.

Cognac árak a következők:

7/10 L.	* 1.60,	ugyanaz 3 1/2 del.	1.10
" "	** 1.90,	" "	1.30
" "	*** 2.40,	" "	1.50
" "	**** 3.—,	" "	1.80

Egyszersmind szíves figyelmébe ajánlom a nagyérdemű közönségnek frissen töltött ásványvizemet, ugyintén mindenféle fűszer-árakat, olajba tört festékeket bármely színben a legolcsóbb árak mellett szolgálhatok. Postai megbízásokat a leggyorsabban eszközök.

Szíves megbízásait a nagyérdemű közönségnek kérve, maradok

kiváló tisztelettel:

Farkas Károly.

Kapható Szilágy-Somlyón
Farkas Károlynál.

Üzlethelyiség: özv. Bádon Ferencné urnő házában, a gőzfürdővel szemben. 13—

Üzlethelyiség:

Kispiactér, saját ház.

Raktárak:

Rákóczi-utca, saját ház.

Alapított 1880.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tisztelettel tudatni, hogy már 12 év óta fennálló üzletemhez

a neutitseni, weiskircheni, bécsi és honi kész

FA- és VASBUTOR RAKTÁRT

rendeztem be,

Üzlethelyiség:

Kispiactér, saját ház.

Raktárak:

Rákóczi-utca, saját ház.

Alapított 1880.

és erre belföldi és külföldi elsőrendű butorgyárosoktól képviselőséget Szilágyvármegye és vidékére vettem át, midőn erről van szerencsém tudatni, szívesen meghívom a T. vevő közönséget, szükség esetén rendelményeit nálam megtenni. Butor szövetek garnitúrákhoz legnagyobb választékú minta colectióim vannak rendelkezésre; elvállalok szilárd munkával ellátott butorokra berendezéseket, háló, ebédlő és szalon szobákhoz, kávéházak, nyaralók, fürdők, stb.

Az árukat direkt első forrásból, a gyárból küldtem meg kívánság szerint, vagy helybeli raktárból vehetők át; fizetések meg egyezések mellett hiteldőre, vagy részletfizetés mellett is történhetnek. Készpénzfizetésnél pénztári enged-

ményt nyújtok, mely a vétel összegétől függ; vidéki vagy távolabbi városokra a minta collectióit szívesen beküldöm, valamint költségkiszámlával is szolgállok; kívánság esetén megbízottamat a minta-collectió bemutatása végett s költség-számlát megküldöm; megjegyzem, hogy butor behúzó kelméket legdivatosabb Jutte, rips, gobelin, se-lyem, arany szövés, bársony, plüsch és zsenilfenbe méter számra is szolgállok és ebből nagy minta colectióval rendelkezem.

A butorok kiállítása ugy minőségben, mint művészi kivitelben kifogástalan s azok jószágért a gyárosaim régi jó hírneve, nagy kiviteli képessége garantíroz s nemcsak versenyképes olcsóbb árak, mint sok nagyvárosi, de a munka

művészi kiállítása és tartóssága felülmúlja ezeket. Megjegyzem továbbá, hogy ugy olcsóság tekintetében, mint művészi és masszív kiállításra nézve felülmúl sok nagyvárosi butorgyárosok készítményeit és azon nagy előnye van a tisztelt megrendelőnek, hogy minden egyes darab butorokról személyes meggyőződést szerezhet anélkül, hogy erre előleget is adna. Gyárosaim nem hirdetik magukat, de szükségük sincs reá, mert gyárosaim csakis kereskedők által képviseltetik magukat. — Nádbutorokról és székekről, valamint zongorá, cimbalom, vas pénzszekrények és varrógépekről külön gyári árak.

Szilágyvármegye első tekintélyes butorvevőimtól eredeti elismerő nyilatkozatok rendelkezésre állanak a T. közönségnek.

Vaspénztárak 50 ftrtól feljebb, varrógépek 24 ftrtól feljebb, zongorák 280 ftrtól feljebb, — nádszékek 2—10 ftrtig, — garnitúrák 60—700 ftrtig, — pulitíros siffon darabja 12—20 ftrtig, — pulitíros ágyak darabja 10—75 ftrtig, — pulitíros kredenz darabja 20—175 ftrtig, — pulitíros mosdó asztal darabja 15—75 ftrtig, — consol tükrök márvánnyal, darabja 20—240 ftrtig, — író asztal darabja 10—120 ftrtig és még magasabb árak mellett is ében fából, gyöngyház, elefántcsont vagy más értékesebb berakásokkal és művészi faragványokkal. Matt tölgyfa, vagy Matt diófa háló, ebédlő berendezések 100 ftrtól 700 ftrtig. Ablak Rolettek minden kivitelben.

Továbbá a nagyérdemű hölgyközönség szíves figyelmébe ajánlom, üzletemben kapható: Egy félszázad óta hírneves és elismert teljesen ártalmatlan szépítő gyógy-szer, mely fiatal, üde színt kölcsönöz, az arczsbort minden kiütésektől meg óvja. — Egyedül valódi dr. Schihuvsky-féle **arczenőcs, mosdóvíz, szappan**, gyors és ki-tűnő hatásának bizonyult be, szeplő, májfolt és minden bőriütések ellen. Postai szétküldés naponta az ország minden részébe szállítatik. — Egy nagy téglya valódi 75 kr., egy kis téglya 40 kr., egy darab szappan 60 kr. Hírneves Weirauch-féle szobapadló máz, és lackok egyedüli raktára.

Külön nagy raktárt tartok mindenféle divatáru cikkekből és illatszerekből.

Eredeti gyári árak!

Tisztelettel:

Fábrý József,

Szilágy-Somlyón.